

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz (przewodniczący)

SSN Waldemar Płóciennik (sprawozdawca)

SSN Zbigniew Puskarski

w sprawie **R.K.**

skazanego **z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 13 listopada 2025 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 30 września 2024 r., sygn. akt IV K 436/24,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego dla Krakowa – Podgórze w Krakowie

z dnia 17 października 2023 r., sygn. akt II K 500/23/P,

- 1. uchyla wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze łącznej z pkt I i w tym zakresie sprawę przekazuje temu Sądowi do ponownego rozpoznania,**
- 2. obciąża Skarb Państwa kosztami sądowymi kasacyjnego.**

Waldemar Płóciennik

Kazimierz Klugiewicz

Zbigniew Puskarski

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla Krakowa - Podgórze w Krakowie wyrokiem z dnia 17 października 2023 r., w sprawie II K 500/23/P:

I. uznał oskarżonego R.K. za winnego popełnienia czynu z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. i na podstawie art. 178 § 1 k.k., przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k., wymierzył mu karę 7 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności,

II. na mocy art. 42 § 3 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych,

III. na mocy art. 46 § 2 k.k. orzekł od oskarżonego na rzecz oskarżycielki posiłkowej nawiązkę w wysokości 40.000 zł,

IV. uznał oskarżonego R.K. za winnego popełnienia występku z art. 178a § 1 k.k., za co na podstawie tego przepisu wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,

V. na mocy art. 42 § 3 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 5 lat,

VI. na mocy art. 43a § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci świadczenia pieniężnego w kwocie 6.000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej;

VII. na mocy art. 85 i art. 86 § 1 k.k. w miejsce wymierzonych oskarżonemu jednostkowych kar pozbawienia wolności wymierzył mu karę łączną 8 lat pozbawienia wolności,

VIII. na mocy art. 85 § 1 k.k. i art. 90 § 2 k.k. w miejsce wymierzonych oskarżonemu jednostkowych środków karnych zakazu prowadzenia pojazdów wymierzył mu łącznie środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio,

IX. na mocy art. 63 § 1 k.k. zaliczył oskarżonemu na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okres zatrzymania i tymczasowego aresztowania od dnia 8 lutego 2023 r., godz. 11.00,

X. na mocy art. 64 § 4 k.k. zaliczył oskarżonemu na poczet orzeczonego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 22 stycznia 2023 r.,

XI. na mocy art. 44 § 2 k.k. orzekł przepadek na rzecz Skarbu Państwa opisanych dowodów rzeczowych.

Apelację na korzyść oskarżonego wniósł obrońca, zarzucając rażącą niewspółmierność kary:

1. łącznej 8 lat pozbawienia wolności, podczas gdy materiał dowodowy, a zwłaszcza zachowanie pokrzywdzonego w przedmiotowej sprawie wskazują, że pokrzywdzony przyczynił się w znacznym stopniu do zaistniałego zdarzenia,
2. łącznego środka karnego w postaci dożywotniego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych,

wnosząc o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie łagodniejszej kary, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Wyrokiem z dnia 30 września 2024 r., sygn. akt IV Ka 436/24, Sąd Okręgowy w Krakowie:

- I. zmienił zaskarżony wyrok w jego pkt I w ten sposób, że wymierzoną oskarżonemu karę pozbawienia wolności obniżył do 7 lat, a w jego pkt VII karę łączną pozbawienia wolności obniżył do 7 lat;
- II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy;
- III. zwolnił oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

We wniesionej na niekorzyść skazanego kasacji, Prokurator Generalny zaskarżył rozstrzygnięcie o karze łącznej z pkt I, zarzucając „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 86 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym od dnia 24 czerwca 2020 r., polegające na połączeniu obniżonej w instancji odwoławczej do 7 lat pozbawienia wolności kary jednostkowej wymierzonej za przypisane oskarżonemu przestępstwo z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. z karą 6 miesięcy pozbawienia wolności wymierzoną za przypisane mu przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. i orzeczeniu przez Sąd Okręgowy kary łącznej w wymiarze 7 lat pozbawienia wolności, to jest poniżej dolnej granicy jej ustawowego wymiaru, gdyż zgodnie z treścią art. 86 § 1 k.k. karę łączną wymierza się w granicach powyżej najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy” i wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Krakowie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona przez Prokuratora Generalnego kasacja jest oczywiście zasadna, co umożliwiło jej uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Zgodnie z treścią art. 86 § 1 k.k. Sąd wymierza karę łączną w granicach powyżej najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy (z pewnymi ograniczeniami dotyczącymi górnej granicy kary łącznej, ustanowionymi w dalszej części art. 86 § 1 k.k.).

Brzmienie tego przepisu zostało mu nadane ustawą z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 (Dz. U. z 2020 r. poz. 1086) i obowiązywało od dnia 24 czerwca 2020 r., a więc zarówno w dacie popełnienia przypisanych oskarżonemu czynów (w dniu 21 stycznia 2023 r.), jak i w dacie orzekania w obu instancjach (odpowiednio w dniach: 17 października 2023 r. i 30 września 2024 r.).

Sąd Okręgowy, po obniżeniu kary jednostkowej z 7 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności do 7 lat pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. przypisane oskarżonemu w pkt I wyroku Sądu Rejonowego i przy niezmienionej w instancji odwoławczej wysokości kary 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej za przypisane oskarżonemu w pkt IV wyroku Sądu Rejonowego przestępstwo z art. 178a § 1 k.k., mógł wymierzyć oskarżonemu karę łączną w przedziale od 7 lat i 1 miesiąca do 7 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Tymczasem orzekł, na zasadzie pełnej absorpcji, karę łączną w wymiarze 7 lat pozbawienia wolności, a więc poniżej dolnej granicy wymiaru tej kary określonej w przepisie art. 86 § 1 k.k., co sam zauważył dając temu wyraz na stronie 7 uzasadnienia wyroku. Tym samym Sąd Okręgowy dopuścił się rażącego naruszenia prawa mającego istotny wpływ na treść orzeczenia, poprzez wymierzenie kary łącznej poniżej jej dolnej granicy, tj. art. 86 § 1 k.k.

Nie ulega wątpliwości, iż obraza art. 86 § 1 k.k. z natury rzeczy jest rażącym naruszeniem prawa i ma istotny wpływ na treść orzeczenia, jako że oskarżony ponosi dolegliwość inną niż została przewidziana w ustawie - albo zbyt łagodną, jak w rozważanej sprawie, albo zbyt surową (m.in. wyrok Sądu Najwyższego: z dnia 25 lipca 2024 r., II KK 282/24; z dnia 21 grudnia 2021 r., III KK 358/21; z dnia 29 listopada 2021 r. V KK 562/21).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie w zakresie rozstrzygnięcia o karze łącznej z pkt I i sprawę oskarżonego R.K. w tym zakresie przekazał do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy, Sąd Okręgowy weźmie pod uwagę poczynione powyżej uwagi.

Waldemar Płóciennik

Kazimierz Klugiewicz

Zbigniew Puskarski

[WB]

[a.ł]